

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2022

GAUTENG

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 12 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees AL die instruksies aandagtig deur voordat jy die vrae beantwoord.

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommer van die vrae oor die tekste wat jy hierdie jaar bestudeer het.

2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

AFDELING A: Kortverhale (40)

OF

AFDELING B: Drama (40)

3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

AFDELING A: KORTVERHALE

Beantwoord die vrae oor TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

OF

AFDELING B: DRAMA

Beantwoord die vrae oor die drama (*Perdekrag*) wat jy bestudeer het.

4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.
5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.
7. Voorgestelde tydsindeling:
AFDELING A: 90 minute
OF
AFDELING B: 90 minute
8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het.

AFDELING A: KORTVERHALE		
Beantwoord Verhaal A EN Verhaal B.		
VRAAGNOMMER	PUNTE	BLADSYNOMMER
1. Verhaal A	20	4
" 'n Man kom tuis"		
EN		
Verhaal B	20	6
"Rooikoos Willems is soek"		
OF		
AFDELING B: DRAMA		
Beantwoord slegs die EEN vraag.		
2. <i>Perdekrag</i>	40	9

AFDELING A: KORTVERHALE**VRAAG 1: KINDERS VAN DIE AARDE – Charles Fryer**

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: " 'N MAN KOM TUIS" – Chris Barnard (20)

EN

VERHAAL B: "ROOIKOOS WILLEMSE IS SOEK" – Abraham H de Vries (20)

VERHAAL A: " 'N MAN KOM TUIS" – Chris Barnard

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

Ek nooi hom saam en ons ry. Hy sit baie kordaat en regop langs my, 'n klein koffertjie op die skoot, 'n week se baard op sy wange en 'n tamaai glimlag om die mond. Sy ander bagasie – 'n paar los pakkies en 'n halwe sakkie lemoene – lê agter op die sitplek.

"Ons is besig met die pad Skurweberg toe. Nou staan ek in 'n tent. Sien ek die familie so een keer 'n maand vir 'n naweek. Ek vlieg Saterdagmôre hier weg, dan kom ek voor aandete daar as ek gelukkig is. Volgende môre vlieg ek weer daar weg. Darem 'n nag. Darem iets." 5

Dis 'n duisend kilometer heen en terug. Dis moeite.

"Maar wat, daar's baie om voor dankbaar te wees," sê hy asof hy my gedagtes raai. "Dit kon verder gewees het." 10

Hy's middeljarig. Te oud, lyk dit my, om nog jong kinders te hê; te lank getroud om nog rasend verlief te wees.

- 1.1 Na watter dorp was Gouws op pad? (1)
- 1.2 Watter werk het Gouws gedoen? (1)
- 1.3 Gee EEN rede waarom Gouws se werk moeilik was. (1)
- 1.4 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (1.4) en die antwoord neer.

'n hiperbool;

klanknabootsing;

kontras

" ... 'n **klein** koffertjie op die skoot ..." (reël 1 en 2) en " ... 'n **tamaai** glimlag om die mond" (reël 2 en 3) is 'n voorbeeld van ... (1)

- 1.5 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.5.1 en 1.5.2) en die antwoord neer.

"Ek vlieg Saterdagmôre hier weg, (reël 6) Volgende môre vlieg ek weer daar weg." (Reël 7)

Dit sê vir ons dat Gouws (1.5.1) (haastig/versigtig) was om by die huis te kom. Die volgende dag moes hy weer 'n (1.5.2) (vliegtuig haal/saamry-geleentheid kry) om terug te gaan werk toe. (2)

- 1.6 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.6) neer.

Wanneer Gouws sê: "Darems iets." (Reël 8) sê dit vir ons dat Gouws ...

- A opgewonde was oor die nuwe pad waaraan hy gewerk het.
- B dankbaar was vir elke kans om huis toe te kon gaan.
- C tevrede was omdat hy genoeg geld gehad het.
- D gelukkig was om in 'n tent te bly. (1)

- 1.7 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Gouws het elke naweek huis toe gegaan. (1)

- 1.8 Gouws se spesiale huis toe kom, is die hoogtepunt in hierdie storie.

Kies elke keer die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (1.8.1 tot 1.8.4) neer.

KOLOM A	KOLOM B
1.8.1 Gouws	A ... is deur die hond gewaarsku dat die man aankom huis toe.
1.8.2 Gouws se vrou	B ... was die laaste om na die man toe te hardloop.
1.8.3 Gouws se kinders	C ... het altyd mense langs die pad opgelaa. (1)
1.8.4 Die verteller	D ... het nie met leë hande by die huis gekom nie.
	E ... het besef daar is mense wat met min tevrede is.

(4 x 1)

(4)

- 1.9 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.
- Die gesin het nie gesien toe die verteller by hulle verbyry nie.
 - Gouws het sy bagasie neergegooi om sy gesin te groet.
 - Die verteller het Gouws in die hoofstraat afgelaai.
 - Gouws het met al sy bagasie afgestap huis toe. (4)
- 1.10 Die verteller het besef dat Gouws nie soos die meeste ander mense is nie.
- 1.10.1 Waarom het die verteller omgedraai om te kyk wat Gouws doen? (1)
- 1.10.2 Waarom kan 'n mens sê dat Gouws 'n goeie voorbeeld vir ander mense is? (1)
- 1.11 Wat dink jy daarvan dat die verteller vir Gouws opgelaai het? (1)
- 1.12 Hoe het die skrywer jou gehelp om Gouws se spesiale huis toe kom te verstaan? (1)

EN

VERHAAL B: "ROOIKOOS WILLEMSE IS SOEK" – Abraham H de Vries

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS B

Maar kyk, my dorp het – dit het ek al gesê – nie 'n kat se kans gehad teen hulle nie. Dit was daardie jaar wat die onderwysers ook begin rugby speel het en om die mense nou nie in die gesig te vat nie, kry hulle toe plekke, maar man, dit was 'n fout so groot soos 'n waenhuisdeur. Kantoorhandjies, bang, mik-mik hol nes vlakhase ...

Ewentewil. Hier kort vóór die eindfluitjie toe loop my dorp nog so kop aan kop met Barrydale. En kyk, nou moet jy darem verstaan, dit het g'n mens verwag nie. G'n mens nie, behalwe Rooikoos Willemse in sy dronkenskap. Jong, en die mense gaan te kere. Soos hulle die motors om die veld getrek het om te sit en kyk, én luister na die Transvaal-Boland-wedstryd oor die radio's, so het daar die motors gestáán en daar was later – soos ek gesê het – g'n mens meer in die motors nie. 5 10

- 1.13 Op watter dag van die week vind hierdie verhaal plaas? (1)
- 1.14 Gee TWEE redes waarom Rooikoos in die dorp se hotel gebly het. (2)

- 1.15 Voltooi die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (1.15.1 tot 1.15.4) en die antwoord neer.
- 1.15.1 Rooikoos het rooi hare en 'n rooi ... gehad.
- 1.15.2 Hy was groot en het gewoonlik baie hard ...
- 1.15.3 Die oggend van die rugbywedstryd was Rooikoos vroeg al in die ...
- 1.15.4 Toe die Barrydalers daar kom, was Rooikoos klaar ... en wou hulle met mekaar baklei. (4)
- 1.16 Wie het die rusie tussen Rooikoos en die Barrydalers gestop? (1)
- 1.17 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.17.1 en 1.17.2) en die antwoord neer.
- Die Barrydalers het gedink dat hulle 'n (1.17.1) (maklike/moeilike) oorwinning oor die dorp se span sou behaal. Rooikoos se optrede by die wedstryd het veroorsaak dat die Barrydalers (1.17.2) (tevrede/ongelukkig) teruggegaan het huis toe. (2)
- 1.18 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.18) neer.
- " ... **kop aan kop** ..." in reël 5 beteken dat ...
- A die onderwysers in die dorp se span hulle koppe beseer het.
- B die twee spanne ewe veel punte gehad het.
- C die dorp se span besig was om te wen.
- D Barrydale se span kop verloor het. (1)
- 1.19 Omdat Rooikoos Willemse te veel gedrink het, het hy baie moeilikheid veroorsaak.

Kies elke keer die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (1.19.1 tot 1.19.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.19.1	Rooikoos Willemse	A	... se fout het veroorsaak dat sy span nie gewen het nie.
1.19.2	Die Barrydalers	B	... moes gaan kyk of kamer elf se gas in die kamer was.
1.19.3	Die losskakel	C	... het nie die persoon in die spieël herken nie.
1.19.4	Jan	D	... was baie nuuskierig.
		E	... het 'n goeie naam gehad.

(4 x 1) (4)

- 1.20 Toe Rooikoos in Barrydale se hotel wakker geword het, was alles vir hom bekend.
Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)
- 1.21 Waarom was dit verkeerd van die mense op Rooikoos se dorp om ná die wedstryd nog drankies vir hom te koop? (1)
- 1.22 Waarom kan 'n mens sê dat die Barrydalers Rooikoos net op 'n mooi manier wou straf? (1)
- 1.23 Waarom kan jy aan die einde van die verhaal vir Rooikoos jammer voel? (1)
- 1.24 Watter les het jý uit hierdie verhaal geleer? (1)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: DRAMA**VRAAG 2: PERDEKRAG – Cecilia du Toit**

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

LUCKY:	Jy's natuurlik te bang vir haar. As sy sê spring, dan somersault jy sommer. Jip. So gedink. As die miesies praat, dan lig Binki haar beentjies en trip-trip-trippel agter haar aan.	
BINKI:	Is nie.	
LUCKY:	Is. En erger. En jy gaan my ook nie sê wat jou crime was om hier te moet werk nie. (<i>Binki kyk hom woordeloos aan. Lucky sug.</i>) Oukei. Zippie lippie. (<i>Binki begin links wegstap.</i>) Nee, stoppit. Bly hier. Jy gaan nie agter haar aandraf soos 'n brakkie nie. Help my eerder om die bleddie stro – mis in die kroiwa te kry. Hei, ek sê, kom hier. Laat die kroiwa op sy kant lê. (<i>Binki maak soos hy sê.</i>) Ja, so. (<i>Lucky gaffel die strooi makliker in.</i>) In watter graad is jy? (<i>Lucky raak ongeduldig as sy aarsel.</i>) Beentjie-dientjie, ek vra, in watter graad is jy, of is dit ook 'n geheim?	5 10
BINKI:	Ek ... ek doen nou soort van matriek.	

- 2.1 Wat is die naam van die perdeplaas waar die drama afspeel? (1)
- 2.2 Wie het saam met Wilma op die perdeplaas gebly? (1)
- 2.3 Waarom het Lucky op die perdeplaas kom werk? (1)
- 2.4 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.
- Lucky moes vir een maand lank elke naweek op die perdeplaas werk. (1)
- 2.5 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (2.5) en die antwoord neer.

'n hiperbool;	personifikasie;	'n vergelyking
---------------	-----------------	----------------

- "Jy gaan nie agter haar **aandraf soos 'n brakkie** nie ..." (Reël 7 en 8). Dit is 'n voorbeeld van ... (1)
- 2.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.6.1 en 2.6.2) en die antwoord neer.
- Binki en Lucky se optrede teenoor Wilma was nie dieselfde nie. Binki was baie (2.6.1) (gehoorsaam/ongehoorsaam) en het alles gedoen wat Wilma vir haar gevra het om te doen. Lucky was onbeskof en het (2.6.2) (teruggepraat met Wilma/vir Wilma gejoj). (2)

2.7 Wilma het goeie werk op die perdeplaas gedoen.

Kies elke keer die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (2.7.1 tot 2.7.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.7.1	Wilma	A	... het respek vir diere en ander mense geleer.
2.7.2	Lucky	B	... se gestremde lyf kon deur perdry geoefen word.
2.7.3	Binki	C	... is betaal om op die plaas te werk.
2.7.4	Ansie de Beer	D	... het beter gevoel oor wat met Grace gebeur het.
		E	... was nie meer bang vir perde en ander mense nie.

(4 x 1) (4)

2.8 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.8) en die letter (A–D) neer.

In reël 5 praat Lucky van Binki se "*crime*". Dit sê vir ons dat Lucky gedink het dat Binki ...

- A die skool verlaat het.
- B baie geheime gehad het.
- C nie familie gehad het nie.
- D iets verkeerd gedoen het.

(1)

2.9 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Lucky het Tinkerbelle laat weghardloop.
- Binki het vir Lucky vertel wat met Dukie gebeur het.
- Binki het vir Lucky toebroodjies vir middagete gebring.
- Lucky het vir Binki vertel dat sy ma elke aand vir hulle kos kook.

(4)

2.10 Wilma en Binki het 'n goeie verhouding gehad.

2.10.1 Waarom was dit mooi van Wilma om **soos 'n ma** vir Binki te sorg? (1)

2.10.2 Waarom het Wilma gedink dit was nodig dat sy Binki teen Lucky moes beskerm? (1)

2.11 Hoekom gebruik Lucky so baie Engelse woorde? (1)

2.12 Wat sou jý vir Lucky gesê het wanneer hy so lelik gepraat het? (1)

EN

- 2.18 Elke karakter in hierdie drama speel 'n eie rol. Die dinge wat hulle doen, het gevolge vir ander karakters.

Kies elke keer die gevolg in KOLOM B wat by die dinge wat die karakters in KOLOM A doen, pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (2.18.1 tot 2.18.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.18.1	Lucky het iets verkeerdsgedoen.	A	Die perde is gebruik om ander mense te help.
2.18.2	Sabrina het baie tyd saam met haar vriende deurgebring.	B	Die swart hings het kwaai gereageer.
2.18.3	Wilma het haar eie perd laat seerkry.	C	Mevrou Mhlope het nie meer by die ryk mense gewerk nie.
2.18.4	Binki het letsels opgedoen toe hulle huis afgebrand het.	D	Binki het nie elke dag skool toe gegaan nie.
		E	Binki het haar ma baie min gesien.

(4 x 1) (4)

- 2.19 Binki het net bloese met lang moue gedra, want sy het altyd koud gekry.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

- 2.20 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.20.1 en 2.20.2) en die antwoord neer.

Lucky het Binki se bloes se mou (2.20.1) (per ongeluk/aspris) afgeskeur. Dit was eintlik 'n goeie ding vir Binki, want daarna het sy besluit om (2.20.2) (haar lewe by Wilma te aanvaar soos dit is/met haar ma vrede te maak). (2)

- 2.21 Waarom was dit verkeerd van Lucky om wit mense "ryk varke" te noem? (1)

- 2.22 Waarom kan 'n mens sê dat dit goed was dat Lucky by die perdeskool gaan werk het? (1)

- 2.23 Die titel van hierdie drama is *Perdekrag*. Hoe wys die slot van die drama vir jou dat die titel by die storie pas? Jy moet in jou antwoord na die betekenis van **die titel** en **die slot** verwys. (2)

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40